

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Теодор Божидаров Стойчев

относно конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на Иван Кирилов Йовчев в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки професионално направление 2.4. Религия и теология, катедра „Историческо богословие“

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД – 38-120 на ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в СУ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.4. Религия и теология, (История на Съвременните православни църкви и История на старокатолицизма) обявен в ДВ, бр. 5 от 17.01.2025 г. За участие в обявения конкурс е подал документи единствено гл. ас. д-р Иван Кирилов Йовчев от БФ на СУ, катедра „Историческо богословие“. Представеният от кандидата комплект документи е пълен и в съответствие в Правилника за развитие на академичния състав на СУ. Кандидатът участва с една монография, три студии, тринадесет статии, някои които в международни реферирани издания.

Иван Кирилов Йовчев е роден на 11.02.1974 г. Освен магистърска степен по богословие, той има и по философия, придобита в Югозападен университет „Св. Неофит Рилски“, гр. Благоевград. Същият получава докторската си степен по църковно право към богословския ф-т на СУ. От 2015 г. е главен асистент към богословския факултет на СУ. Има две специализации, в Берн, Швейцария, и Регенсбург, Германия. Владее немски и гръцки езици. Прави впечатление научната продукция до този момент, както и академичната му ангажираност.

2. **Обща характеристика на дейността на кандидата**

Учебно-педагогическа дейност: От 2015 г. д-р Иван Кирилов Йовчев е главен асистент към катедра „Историческо богословие“.

Научна дейност: Представената монография “Старокатолическата църква – Произход, доктрина и развитие”, С., 2024 г. е задълбочено и изчерпателно изследване на проблем, който не е представян на академичната общност у нас толкова последователно разгърнат. Трудът се състои от увод, три обособени глави, заключение, документално приложение и списък на изворите и използваната литература. В увода са разкрити целите и задачите на изследването, което иначе включва различни аспекти от богословската наука. Изследването е основно исторически ориентирано, но авторът се впуска литургични, догматични и въпроси от сферата на църковната дисциплина.

Първа глава, озаглавена “Историческо формиране на старокатолицизма“, е ангажирана с възникването и оформянето на старокатолическото движение. Авторът посочва причините довели до отделянето на движението от католицизма, подчертавайки, че процесите не трябва да бъдат обвързвани единствено с Римокатолицизма, но също с Просвещението от XVIII век, секуларизацията и индустриалната революция от XIX век и др. Тук са изведени и най-ясните характеристики на движението.

Втора глава, „Старокатолическата църква в диалог с Православната църква и другите християнски изповедания“, е свързана с диалога с близките по вероизповед и практики християнски изповедания. Д-р Иван Йовчев посочва диалогичният характер на старокатолицизма, както и търсенето на допирни точки с други християнски изповедания, които имат същата критичност към нововъведенията на Римокатолическата църква. Той посочва, че една от задачите на старокатолиците е да се обединят със западните църкви, които в миналото се отделят от Римокатолическата

църква, но също така и с Източните православни църкви. Посочени са участниците от страна на Българската православна църква.

Трета глава, „Спорни направления в учението на старокатолиците“, може да се приеме като естествено продължение на предходната. Основанието за диалог с Православната църква е търсено в желанието на старокатолиците да отхвърлят спорните учения в Римокатолическата църква, като: непогрешимостта на папата, непорочното зачатие на Богородица, чистилицето и отклонения от литургичен характер. Подчертано е и желанието на старокатолическите богослови да премахнат едно от основните отклонение на католицизма, именно въвеждането на Филиокве. Обективно са посочени както напредъка в диалога, така и причините довели до невъзможност за достигане до така желаното обединение.

В *заключението* са изведени основните изводи и резултати от направения анализ.

В *документалното приложение* се съдържа достатъчно богат архивен материал, който помага да се проследят сложните процеси, протичали по време на съвместните срещи между православни и старокатолици.

Всичко това идва да покаже, че д-р Йовчев се е стремил към обективност и прецизност, които придават на неговия труд желаната научна издържаност. Ако има критична бележка, която бих споделил, то тя е, че при оценката на старокатолическата доктрина последната е поставена остро под сянката на православния абсолютизъм, което според мене е едностранчиво като подход. Давам си обаче сметка, че ученият е търсил повече историческия подход, а не толкова богословския. Въпреки този кратък коментар цялото изложението отговаря на поставените цели и задачи. Използваната литература също е впечатляваща.

В заключение бих казал, че представените от д-р Иван Йовчев документи и научни текстове отговарят на всички нормативни изисквания на Закона за развитие на академичния състав в България (ЗРАСРБ). Кандидатът има достатъчна научна продукция. Изискуемият общ брой точки също е покрит. Научните приноси на кандидата са безспорни. В разработките на кандидата има оригинални приложни приноси. Научната и преподавателската му квалификация е призната от неговите колеги.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, намирам за основателно да дам своята положителна оценка за избор на гл. ас. д-р Иван Йовчев на академичната длъжност „доцент“ към СУ „Св. Климент Охридски“ по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.4. Религия и теология, катедра „Историческо богословие“.

5.05. 2025 г.

Изготвил становището:

проф. д-р Теодор Стойчев